

Quartet Casals —Haydn, Beethoven i Xostakóvitx

Palau Cambra

Dimarts, 25 de gener de 2022 – 20 h

Sala de Concerts



Amb el suport de:



Membre de:



Programa

Quartet Casals:

Vera Martínez Mehner, *violí*

Abel Tomàs, *violí*

Jonathan Brown, *viola*

Arnau Tomàs, *violoncel*

I

Franz Joseph Haydn (1732-1809)

*Quartet de corda en Sol menor, op. 20, núm. 3,
Hob. III:33*

Allegro con spirito

Minuet. Allegretto

Poco adagio

Allegro di molto

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Quartet de corda núm. 16, en Fa major, op. 135

Allegretto

Vivace

Lento assai, cantante e tranquillo

Grave, ma non troppo tratto - Allegro

II

Dmitri Xostakóvitx (1906-1975)

*Quartet de corda núm. 9, en Mi bemoll major, op.
117*

Moderato con moto
Adagio
Allegretto
Adagio
Allegro

Durada aproximada del concert: primera part, 52 minuts | pausa de 15 minuts | segona part, 27 minuts.

El concert serà retransmés en directe per Palau Digital (www.palaudigital.cat)

Concert enregistrat per Catalunya Música

#clàssics #nousreferents

Poema

Norma

Fins que tu no arribares
ningú no sabia
que allà
hi havia un camí.

Fem que aquesta sigui
la nostra consigna de vida.

Anna Gual

El tubercle (2016)

Palau de la Música Catalana

Més informació i
venda d'entrades a
www.palaumusica.cat

Amb la col·laboració de:



Celebrem la vida!

Missa en Si menor de Bach amb
Balthasar Neumann Chor &
Ensemble & Hengelbrock

El clave ben temperat de Bach amb
Evgeni Koroliov

L'Orfeo de Monteverdi
Europa Galante & Biondi

Concert per a piano núm. 2 de Chopin
Pires, Simfònica Gulbenkian
& Shimono

Passió segons sant Mateu de Bach
Collegium Vocale Gent
& Herreweghe

Philharmonia Orchestra
& Rouvali

Yuja Wang

King Arthur i The fairy queen de Purcell amb
Vox Luminis

La consagració de la primavera de Stravinsky amb
Les Siècles & Roth

Integral de Simfonies de Brahms amb
Orquestra Simfònica de la
Ràdio Sueca & Harding



Comentari

El reconeixement de Franz Joseph Haydn com a “pare” del quartet per a cordes es deu en gran manera a la creació de conjunts de peces durant el període en què es va trobar còmodament establert a la cort Esterházy. L'*opus 20*, en aquest sentit, inclou una de les composicions més expressives i contrastades en l'aspecte rítmic i tonal, sens dubte emparada per l'esperit de l'*Sturm und Drang* que inflama les seves simfonies coetànies i bona part de l'art i la literatura de l'època. L'any en què Goethe va publicar *Les desventures del jove Werther* (1774), va ser el mateix en què Haydn va fer públic el *Quartet en Sol menor, op. 20, núm. 3*. La presència del to menor no és simplement testimonial, sinó que té una funció narrativa, en potenciar el dramatisme. Els moviments externs exhibeixen una agitació notòria, i alhora es mostren el·líptics. L'“Allegro con spirito” inicial, per exemple, oscil·la abruptament entre la sensació d'urgència o d'anhel transcendent i la recurrència de fragments que insinuen una possible paròdia. El “Minueto”, que Haydn acostuma a anteposar al moviment lent, sona apesarat més que no pas galant, mentre que el subsegüent “Poco adagio”, de tarannà contemplatiu –en principi Haydn va atorgar la declamació de la melodia al violoncel– aproxima l'oient al gènere de la fantasia per la seva llibertat en el desenvolupament.

Culmina aquell quartet per a cordes un “Allegro di molto” juganer, novament implicat en salts i parades sobtades, amb atacs a l’uníson o incursions individuals que es retroalimenten en contrapunt. Una fluctuació falsament improvisada que apuntala, eloqüent, la presència del silenci. Element fonamental, també –tot i que amb un tractament òbviament distint– a l’obra de maduresa de Ludwig van Beethoven. L’última peça que va acabar en vida, al llarg de l’any 1826, va ser el *Quartet de corda en Fa major, op. 135*. Una obra més breu i senzilla que altres de les que va compondre al període de maduresa, de factura sòbria i per a alguns comentaristes “haydniana”, sobretot arran del moviment d’obertura. Certament, el mateix Beethoven va contribuir a aquest parer, de cara a la posteritat, en fer ostensible el seu descontentament: “no només per com m’ha costat compondre aquesta obra, sinó també perquè somiava amb una obra d’un gruix diferent”. El *Quartet*, que trasllada amb una serietat inicialment ontològica la interrogació *Muss es sein?* (¿Ha de ser?), és una obra mestra –no un mer “pas enrere”, com s’ha especulat– que així mateix inclou passatges tan fascinants com el motiu principal del “Vivace”, considerat per Stravinsky com “la idea més nova i sorprenent de les que va tenir Beethoven”, o el malenconiós “Lento”, construït a força de variacions.

Després d’aquell intercanvi pregunta-resposta que Beethoven aconseguí vehicular musicalment –l’eixordador “HA DE SER!”, desenvolupat en cànon, no deixa marge per a l’ambigüitat– es produirà un comiat no menys màgic; amb un toc d’humor i en veu baixa –allunyat dels cataclismes que la concepció de la mítica *Desena Simfonia* prometia– mitjançant *pizzicati* del tema marcial en *pianissimo*. S’ha repetit que aquest tipus de contorsions estilístiques abunden de manera més natural en l’espai privat de la música de cambra, la qual cosa es confirma paradigmàticament en el cas de Dmitri *Xostakóvitx*. El compositor va experimentar amb angoixa la pressió del règim soviètic, i la va plasmar en contrast flagrant amb els encàrrecs oficials. Més modestos en instrumentació, els seus *Quartets* són pròdigs en missatges en clau i articulen una gamma d’afectes amplíssima; com la que reflectiria un diari íntim, amb constants alts i baixos i canvis d’humor, enllaçats per la coherència del llenguatge del creador. El *Quartet núm. 9, en Mi bemoll major, op. 117*, no n’és una excepció, sinó probablement una de les proves més fefaents.

Jacobo Zabalo, *doctor en humanitats*

Biografia

Quartet Casals

(Vera Martínez Mehner, violí; Abel Tomàs, violí; Jonathan Brown, viola; Arnau Tomàs, violoncel)



© Josep Molina

D'ençà que va guanyar els primers premis en els concursos internacionals de Londres i d'Hamburg, el Quartet Casals, fundat el 1997 a l'Escuela Reina Sofia a Madrid, ha estat convidat habitual a les sales de concerts més prestigioses del món, incloent-hi el Carnegie Hall (Nova York), Philharmonie (Berlín), Cité de la Musique (París), Konzerthaus and Musikverein (Viena), Concertgebouw (Amsterdam) i Suntory Hall (Tòquio), entre moltes altres ciutats del món. El Quartet Casals s'aproxima a la temporada del seu vint-i-cinquè aniversari, que celebrarà amb una gravació i una sèrie de concerts de la integral de *L'art de la fuga* de Johann Sebastian Bach. El més destacat de les seves últimes temporades inclou el cicle dels deu darrers *Quartets* de Mozart a la Pierre Boulez Saal de Berlín, *Absolute fest* de John Adams amb l'Orquestra Simfònica de Barcelona, així com gires per Europa i Amèrica del Nord.

El Quartet ha desenvolupat una important producció discogràfica amb el segell Harmonia Mundi, que es tradueix fins al moment en l'edició de dotze àlbums, amb un repertori que inclou obres d'autors menys coneguts, com Arriaga o Toldrà, fins a compositors clàssics vienesos, com Mozart, Haydn, Schubert i Brahms, però sense oblidar grans noms del segle XX, com Debussy, Ravel i Zemlinsky. També cal destacar l'enregistrament en directe d'una sèrie de DVD amb la integral dels *Quartets* de Schubert, editats per Neu Records.

El 2020 Harmonia Mundi va publicar, amb crítiques excel·lents, el lliurament final en tres volums de la integral dels *Quartets* de Beethoven, titulats *Inventions*, *Revelations* i *Apotheosis*, respectivament. L'any següent, el Quartet va llançar la segona part del seu enregistrament dels sis *Quartets* de Mozart dedicats a Haydn, una actuació que la revista «Strad» va descriure com “*una commovedora destil·lació de l'essència mateixa de la música*”.

Guanyar el prestigiós premi de la Fundació Borletti-Buitoni de Londres va permetre al Quartet començar a utilitzar arcs del període barroc-clàssic per a la interpretació de la música d'autors que van des de Purcell fins a Schubert, pràctica que ha aportat al grup una nova dimensió acústica que afavoreix encara més les seves exposicions dels diferents llenguatges estilístics. El Quartet Casals ha rebut també una profunda influència de compositors vius de la nostra època, com György Kurtág, i ha ofert estrenes mundials de compositors espanyols notables de l'actualitat, entre els quals destaca el *Concert per a quartet de corda i orquestra* de Francisco Coll estrenat juntament amb l'Orquesta Nacional d'Espanya, i encàrrecs de Mauricio Sotelo, Benet Casablanca, Dahoud Salim, Lucio Amanti, Aureliano Cattaneo i Matan Porat.

En reconeixement a la seva tasca de difusió cultural, els membres del Quartet Casals han estat reconeguts com a ambaixadors culturals per part de la Generalitat de Catalunya i de l'Institut Ramon Llull. Anteriorment el Quartet ja havia obtingut el Premio Nacional de Música atorgat pel Ministeri de Cultura (2006), així com el Premi Ciutat de Barcelona (2005) i el Premi Nacional de Cultura de Catalunya (2016). El Quartet actua cada any al Palacio Real de Madrid, amb l'extraordinària col·lecció d'instruments Stradivarius.

El Quartet apareix sovint per televisió i ràdio a tot Europa i Amèrica del Nord, i a més d'impartir classes magistrals molt sol·licitades, és quartet resident al Conservatori Koninklijk de la Haia, a l'Escola de Música de Fiesole i a l'Escola Superior de Música de Catalunya, aquí a Barcelona, ciutat on viuen els quatre integrants.

També et pot interessar...

Palau Cambra

Dilluns, 18.02.2022 - 20 h

Sala de Concerts

Cuarteto Quiroga:

Aitor Hevia, violí I

Cibrán Sierra, violí II

Josep Puchades, viola

Helena Poggio, violoncel

L. van Beethoven: *Quartet núm. 15, en La menor, op. 132*

J. Brahms: *Quartet núm. 2, en La menor, op. 51*

Preu: 25 euros

Mecenes d'Honor



Mecenes Protectors



Mitjans Col·laboradors



vocento

Col·laboradors

Armand Basi – Bagués-Marsiera Joiers – Balot Restauració – Cardoner Grup – Catalonia Hotels & Resorts – Coca-Cola – Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports – Col·legi Oficial d'Òptics Optometristes de Catalunya – Deloitte – Eurofirms Group – Fundació Antiques Caixes Catalanes - BBVA – Fundació Caixa d'Enginyers – Fundació Castell de Peralada – Fundació Metalquímia – Helvetia Compañía Suiza S.A. de Seguros y Reaseguros – La Fageda – Quadis – Saba Infraestructures, S.A. – Scasi Soluciones de Impresión S.L.

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. – Fundació Antoni Serra Santamans – Inclos Interiorisme, S.L. – Morera Casablanca S.L. – Teatre Romea – Veolia Serveis Catalunya S.A.U. – Salvador Viñas Amat

Membres Palau XXI

M^a Dolors i Francesc – Elvira Abril – Pere Armadàs Bosch – Rosamaria Artigas i Costajussà – Marta Barnes – professor Rafael I. Barraquer Compte – Mariona Carulla Font – Lluís Carulla Font – Carlos Colomer Casellas – Isabel Esteve Cruella – Pere Grau Vacarissas – Maria José Lavin Guitart – Anna Saura Miarnau – Juan Manuel Soler Pujol – Daniela Turco – Joan Uriach Marsal – M^a. del Carmen Pous Guardia



PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

